

HAJDÚ-BIHARI

XXXV. ÉVFOLYAM

42. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

1978. II. 18., SZOMBAT

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

A Szovjetunió barátsága számunkra a nemzeti felemelkedés záloga

Ünnepség a magyar-szovjet barátsági szerződés aláírásának 30. évfordulója alkalmából

„Nemzetközi kapcsolatainkban legfontosabb a Szovjetunióval való együttműködésünk” — hirdette a felirat a MÁV debreceni Járműjavító Üzemének művelődési házában, ahol pénteken délután a magyar-szovjet barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés aláírásának 30. évfordulója alkalmából tartott ünnepi megemlékezést a Magyar Szocialista Munkáspárt Debrecen városi Bi-

zottsága a Hazafias Népfront Debrecen városi Bizottságának közreműködésével.

Az ünnepségen megjelentek Erdélyi Géza, a MÁV Járműjavító Üzem pártbizottságának titkára köszöntötte, majd dr. Ványi József, a Hajdú-Bihar megyei Párt-végrehajtóbizottság tagja, az állami gazdaságok megyei igazgatója mondott ünnepi beszédet.

Dr. Ványi József beszéde

Harminc esztendeje kötődik meg Moszkvában hazánk és a Szovjetunió képviselői az első barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést. Ez az esemény különleges helyet foglal el a magyar-szovjet kapcsolatok történetében. Gyökeres fordulat kezdődött jelentette, új korszak nyitányát a két szomszédos ország életében, jelentős tennyező népközi szocialista társadalmat építő munkájában. Az aláírás óta eltelt három évtized már történelmi igényű áttekintés számára is elegendő ahhoz, hogy hiteles, pontos mérleg készülhessen értékeiről, hasznosságáról.

A magyar-szovjet barátsági szerződés időtállóan bizonyult, kiállta az események meg-megújuló próbáját, mert a két nép érdekeit szolgálta. Beteljesült népközi egész történelmi folyamán kívánt óhajja és törekvése, hogy olyan biztosítékok rendszerével rendelkezzen, amelyek megbízhatóan garantálják szuverenitását, elidegeníthetetlen jogait függetlenségéhez, nemzeti létéhez, a felemelkedéshez, a haladáshoz. Az évek múltával egyre bizonyosabbá válik, hogy népközi történelmünk legjelentősebb államközi megállapodása született meg 1948. február 18-án Moszkvában.

Mielőtt a szerződéssel részletesebben foglalkozom, röviden említést kell tennem arról, hogy a népeink közti barátság harminc évvel sokkal hosszabb látlatokra tekint vissza. Népeink múltjában ugyanis olyan dicső események vannak, mint a magyar dolgozók aktív tüntetése az 1905-ös orosz forradalom mellett.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom leverésére szövetkezett nemzetközi burzsoázia ellen folytatott harcban pedig a forradalom megvédéséért mintegy százezer magyar internacionalista fogott fegyvert és vívtak hősiességet Szibériában, az Urál vidékén, Közép-Ázsiában és a Volga-vidék földjein. A Szovjetunió egész területén szentül őrzik a sok ezer magyar hősi harcának emlékét. A párt- és államközi együttműködés a Magyar Tanácsköztársaság 133 napja alatt gyakorlati példája volt az

sokaságával bizonyítják, hogy a Szovjetunió már jóval 1948 februárja előtt minden alkalommal megragadott arra, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel segítse Magyarországot szuverenitásának megerősítését.

A hét ország meghatalmazottjai már 1924-ben aláírták a diplomáciai kapcsolatok felújítására vonatkozó megállapodást. Ezt a szerződést azonban csak 10 év múlva követték a diplomáciai kapcsolatok tényleges helyreállítását, mert Horthy ellenforradalmi kormánya akkor nem mertte, nem akarta ratifikálni az okmányt.

A harminc esztendőben a fasiszmus elűzésevel mind fenyegetőbb lett az új világ-háború veszélye. A Szovjetunió, hogy elszigetelje a háborús tüzszöveget, s útját állja az Európa békéjét és biztonságát fenyegető fasiszta terjeszkedésnek, minden eszközzel igyekezett erősíteni az európai országok szuverenitását.

A szovjet kormány ebben az időszakban a diplomáciai eszközökkel igyekezett távol tartani Magyarországot a Berlin-Róma-tengelytől, s ezzel segíteni abban, hogy a magyar külpolitika a nemzeti érdekeket, ne pedig a náciizmus törekvéseit szolgálja. A szovjet kormány Horthyék tudomására hozta, hogy ha fellépnek a háborús törekvésekkel szemben, az ország szuverenitása, nemzeti függetlensége védelmében — a Szovjetunió készséggel támogatást nyújt ehhez Magyarországnak. A jóindulat, a

kapcsolatok megőrzésére irányuló szovjet készség abban is kifejeződött, hogy 1939 februárjában, amikor Magyarország hivatalosan csatlakozott a szovjetellenes, kommunistaellenes antikomintern-paktumhoz, Moszkvában úgy adták a magyar képviselő tudtára a diplomáciai kapcsolatok szüneteltetését, hogy nem utasították ki a követet, sőt jelezték: Ankarában, Rómában vagy Párizsban készek az érintkezés folyamatos fenntartására. A volt moszkvai magyar követet így is kezelte Párizsban a szovjet diplomácia, mintha még mindig Magyarország teljes jogú követe lenne Moszkvában. Amikor pedig 1939 szeptemberében felújult a hivatalos érintkezés Magyarországgal és a Szovjetunió között, s az új követ átadta megbízólevelét Moszkvában, szovjet részről elsősorban azt hangsúlyozták, hogy feleljeni kell a múltat, mert sok közös érdek köti össze a két országot és a Szovjetunió politikai, gazdasági, kulturális kapcsolatokat akar Magyarországgal.

A Magyar Népköztársaság és a Szovjetunió kétoldali kapcsolatai az élet minden területére kiterjedhet, a Szovjetunió minden tekintetben a Magyar Népköztársaság legfontosabb partnere. A két ország sokrétű kapcsolatainak, bensősége, testvérvizonyának, nemzetközi együttműködésének ezáltal csak néhány jellemző vonására térek ki.

Allamközi kapcsolatainkat az egyetértés, a nyíltság és a nagyfokú aktivitás jellemzi. Ezeket a kapcsolatokat az egyenjogúságon alapuló kétoldali egyezmények egész sora foglalja keretbe és szabályozza. Vezetőink és kormányzerveink között rendszeresen a tanácskozások, amelyek felölelik a nemzetközi élet legfontosabb kérdéseit. Kormányközi vegyes bizottságok irányítják a kapcsolatok legfontosabb területeit, örököndek a megállapodások szellemének tiszteletben tartása fölött, gondoskodnak az előírások megvalósításáról.

A magyar-szovjet kapcsolatok egyik legdinamikusabb területét a gazdasági együttműködés. A Szovjetunió — minden szempontból legjelentősebb gazdasági partnerünk — rendkívül jelentős szerepet töltött be szocialista nagyiparunk megalapozásában, felépítésében, majd a hatvanas évektől kezdve korszerűsítésében is. A szovjet népgazdasággal létrejött kooperáció révén több modern ágazat — az alumíniumipar, a közúti járműgyártás, a petrokémia — kifejlesztésére nyílt módunk, mégpedig magas műszaki színvonalon. Az országaink között megvalósult széles kö-

Gépek segítik a szolgáltatást a Vörös Hadsereg úti szalonban

a cipőjavítás

Körutunk első állomása a Vörös Hadsereg útján levő cipőszalon. Segédeszközünk egy pár rossz, javítani való téli cipő. Talpaltatni szeretném, meg belülré bélést kívánnék. Szerdára tudják vállalni. A szép szalon falán tábla hirdeti: 2, 4 és 8 órán belül gyorsjavítást vállalnak, illő felár ellenében. Nekem gyorsjavításban is megtenné.

Am nem lehet. Nem tudják felvenni most, mert 2 órán belül már van munka, 4 órán túl pedig jön a műszakváltás. A délutáni műszaknak nem vállalhatnak. (Erről még később lesz szó.) Mégis lenne egy megoldás. Ha két órák visszajövök, lehet, hogy a délutánosok elvállalják felárral, akár két órán belülre is.

Ennyi időm nincs. Szívesen kifizetném a 8 órán belüli munkáért járó 15 százalékkal felemelt összeget, ha nem kellene visszajönnöm, s mondjuk másnap reggel, vagy délelőtt eljöhettek a kész cipőért. De ezt nekem kellene felajánlani. (Miután elmondtuk kik vagyunk, honnan jöttünk, s megkérdeztük miért nem lehet? Lehet!)

Kossuth utcai szalon. Nem vállalják ugyanannak a cipőnek a javítását, amelyet az előző helyen javítottak volna. Allítólag nem ragasztható. Ha nem, nem; nincs mit tenni. Akkor csak új talpbélést szeretnék, no meg azt, hogy új bőrcsikot varrjanak rá. A tapbélés hétfőre rendben, de ha elugrom a boltba, és veszek barna ripsz szalagot: felvarrják. Ez érdekes. Nem hiányciikk, hiszen a szomszéd boltba küldenek, de mégsem tudják megvásárolni? Hiszen ez pontosan olyan, mintha a szabómester cernáért és tüért a megrendelőt küldené a boltba.

Mindegy, elfogyott. Gyorsjavítást itt sem tudnak vállalni. A szalonban csak egy cipész dolgozik. S a központi javítóműhelyben, ahol hatan vannak, nem lehetne megcsináltatni? (A szalontól 50 méterre van.) Sok a megrendelés! Kicsi a kapacitás!

Péterfia utcai javítóműhely. Ez nem szalon, két hétre vállalnak javítást. Itt is kevés az ember, sok a cipő. A munka minőségére itt sincs panasz.

Körutunk utolsó állomása a Debreceni Általános Szolgáltató Szövetkezet központja. Miközben soroljuk a tapasztaltakat, Balázs József elnök hamarjában intézkedik. Telefonon megkérdezi beosztottjától, ugyan ki határozott úgy, hogy műszakváltás miatt nem lehet 8 órán belüli javítást vállalni? Kiderül: magánakcióról van szó! A Kossuth utcai szalonban tapasztaltakat el sem mondjuk. Lehet, hogy az is magánakció volt!

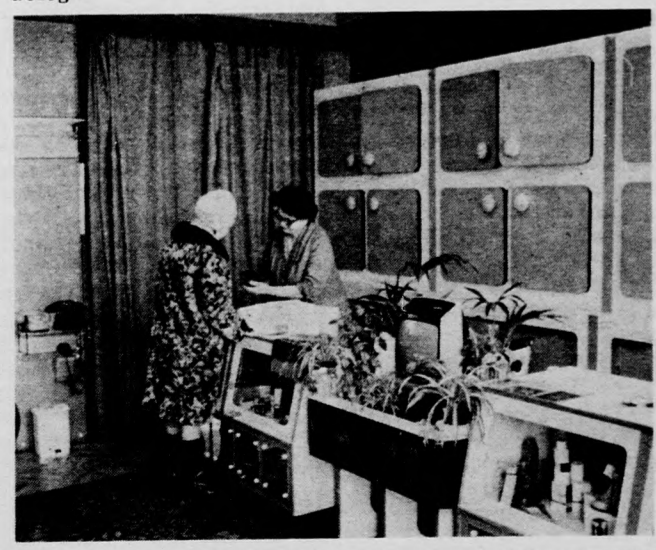
Elmondom véleményünket a cipőjavításról. Köztudott, hogy nemrégiben gondokkal küszködő, apró helyiségekben dolgozó szövetkezetet vett át a DEASZ. A szalonok megnyitása öröndetes, a változás szembetűnő, az ügyfeleket kulturált környezetben fogadják. Az udvariasság ellen sincs panaszunk. De a gyorsjavítókapacitás kicsi, a szolgáltatást igénybe vevőknek „szívózkodniuk” kell, ha egy-két napon belül ismét használni szeretnék a javításra szánt cipőt.

Aki az árjegyzékre pillant, láthatja: tíz esztendeje nem változtak az árak. Csupán a munkáskész lett kevesebb. Epp ezért öröndetes, hogy a javítás egyes műveleteit gépesíti a DEASZ, s a központi műhelyben már szalagrendszerben dolgoznak. Még így is dotált ez a szolgáltatás! Tízforintos számla mellé több, mint hat forintot tesz az állam.

A város lakosait ez azonban nem vigasztalja. A szalonrendszer jó kezdeményezés, ám igazából akkor lesz hasznos, ha valóban gyorsítja a cipőjavítást.

Hajdu István
Fotó: Kalmár István

A szép környezet sem feledteti — itt is lassan megy a dolgot

(Folytatás a 2. oldalon)

NAPTÁR
1878. február 2. decemberében Samu kompedagógusokának egyik
után kibontakozó mozgalom 1897-ben Eper-tanítói okle-tük meg 1912-ök Országos kévé. Czában ialdemokrata zt követelte ségi iskolák ben igazgatás állásából, et-en éit, mint któberi pol-orradalm ki-ökztatásügyi pott állást. A idején a bu-tti munkásta-ökztatásügyi elemi népis-és pedagógiai etője.
m bebörtö-mu 1921-ben migrált, ahol ott a Csej-na Párt mun-ira megfosz-ajd Kárpát-megszállása tük; a csend-ínzásait nem teret nevez
sról
jdú—Sza-a tanács-ütörtökön áson levő látó szak-A megbe-rik nyers-ültúránkat endéglátó-
jdú-Bihar szárnyaso-Baromfi-résztevő-ermék- és
A KALÁKA
lja Hamlet-at február este 8 óra-ajos Tудо-ínháztérme-maximum) k András és es előadásá-akra épült Katalin ren-ől a buda-ézinpad mű-ajd.
ATALIN 17-ő a pallagi technikum-ja, volt Le-űti u. 3. szám február 15-nyilkossági nt Debrecen, kámú bérdáz k. emeletére ott teraszról el kórházba sűrűléseibe giumban is-búcsúlevelet
NTÓ AL-őli Zobák az ország-űbb üzemi-ásása. Létre-es balesetek-bányai nagy szorgalmazta műszaki fel-hatékonyab-észeti veszé-küzdelmet a-ence komlói
VÜ tudó- kongresz-ni Orvostu-tudomá-tanácsa és február 18-ndezi a DO- intézetének ának tanter-zetközi ide-ányos diák-t. A kong-ás hangzik német nyel-

Ünnepek a magyar-szovjet barátsági szerződés aláírásának 30. évfordulója alkalmából

(Folytatás az 1. oldalról)

ú agrárgazdasági együttműködés mindkét fél számára kedvező eredményeket hozott.

A magyar-szovjet kapcsolatoknak a két ország életében betöltött szerepéről képet ad az áruforgalom alakulása is. Az országaink közötti áruforgalom a negyvenes évek végétől a hetvenes évek közepéig 20-szorosára nőtt, a növekedés üteme az utóbbi tíz évben a 8-9 százalékról évi 10-12 százalékra emelkedett. Az 1976-1980-as időszakra, a teljes forgalom csaknem 50 százalékos növekedését tervezték.

A magyar exportnak több mint egyharmada a Szovjetunióba irányul.

Hazánk a Szovjetunió külkereskedelméből 6-7 százalékkal részesedik és évek óta az ötödik helyet foglalja el ennek a nagy országnak a külkereskedelmi partnerei között. Tavaly az export-import értéke elérte a négy milliárd rubelt.

De nemcsak a forgalom nagyságából, növekedésének erőteljes dinamizmusából, hanem gazdasági kapcsolataink egyéb vonásaiból is megjelölhető a hazánkhoz az együttműködés. Népgazdaságunk számára rendkívül fontos és előnyös, hogy a Szovjetunióval szembe fordított áruimportunknak az anyagok és az energiahordozók részaránya meghaladja a 70 százalékot, exportunkban pedig a gépek és a fegyverszerkezeti cikkek — tehát a magasabb feldolgozottsági fokot képviselő termékek — érnek el hasonlóan 70 százalékos arányt.

Az 1976-1980. évi magyar-szovjet árucseré-forgalmi egyezmény aláírása után öröndetes tény, hogy a kooperációban és szakosítási egyezmények alapján gyártott és szállított áruk mennyisége.

Fontos, új vonása gazdasági kapcsolatainknak az is, hogy egyre több területen sikerül viszonylag hosszú távra együttműködést létrehozni.

Míg az 1971-75 közötti időszakban mindössze négy egyezmény szült 5 évnél hosszabb időre, a jelenleg megkötött 30 egyezményből 13 1985-ig, illetve 1990-ig érvényes.

A legfontosabb nyers- és alapanyagtermelő kapacitások bővítésére már megkötöttük a sokoldalú, hosszú távra érvényes megállapodásokat. Ezek a megállapodások nagyban elősegítik a kétoldalú kapcsolatokat fejlesztését is.

Az integrációs jelleg erősödésére vall az országaink között felépített és jelenleg is bővülő kommunikációs és szállítási rendszer. A csapázhányi vasútvonal hatalmas forgalmat bonyolít le. A két fogadóállomás már ma is Európa legnagyobb áruforgalmi csomópontjai közé tartozik, az állandóan növekvő forgalom azonban további bővítést kíván.

A két ország illetékes szakemberei közösen vizsgálják a bővítés lehetőségét, többek között a szállítások egy részének vízi úton történő megszervezését. A meglévő olaj-, gáz- és villamos távvezetékek mellett újabb, a korábbinál nagyobb teljesítményű vezetékrendszerek épülnek.

Az Orenburgi gázvezeték, a Vnyica-Albertsra között megépülő 750 kV-os villamos távvezeték, a Leninváros-Kalus közötti etilénvezeték igen erős szálakat jelentenek gazdaságaink összekapcsolásában. Ezeket a kommunikációs és szállítási rendszereket a gazdasági integráció alaplétesítményeinek is tekinthetjük. Iparunk és mezőgazdaságunk termelési szerkezetének javításában a magyar-szovjet együttműködés már hosszabb ideje meghatározó szerepet játszik.

A szakosított megállapodások alapján, a hosszú lejáratú kereskedelmi megállapodások keretében előirányzott áruszállítások legfontosabb tételei éppen azok, amelyek gazdasági szerkezetünk korszerűsítésének hordozói.

A gyár szakosításában figyelemre méltó előrehaladást

értünk el. Különösen nagy lépéssel jutott előre ez a munka a gépiparban, a vegyiparban és a mezőgazdaság területén.

A gépiparban a termék-szerkezet korszerűsítése elsősorban a közúti járműgyártás, a hűtőtechnikai, a számítástechnikai kiemelt fejlesztése révén valósul meg.

A magyar fél az ötödik öt-éves terv időszakában 32 ezer autóbust, 154 darab autóbust és trolibusz hátsóhidat, csaknem 10 milliárd forint értékű különféle hűtőtechnikai berendezést szállít a Szovjetunióba. A szovjet fél többek között 15 ezer tehérgépkocsit, 65 ezer mellőfengelyt és 125 ezer személygépkocsit szállít részünkre.

A magyar népgazdaság egyre nagyobb mértékben szorul nyersanyag- és energiahordozó importra. A IV. ötéves terv idején a Szovjetunióból 18,7 millió tonna vasércet, 28 millió tonna nyersolajat, 5,7 millió tonna kohókocsot vásárolunk. Az ötödik ötéves terv idején 5,8 milliárd rubel értékű nyersanyagot szállítanak hazánkba.

A Barátság I. és II. vezetékének 1962-től 1975 végéig több mint 45 millió tonna kőolaj áramlott Magyarországra. A Testvériség gázvezetékének 1975-ben helyezték üzembe és 1975-ben 600 millió köbméter földgáz érkezett rajta. 1962-től 1975 végéig az elektromos távvezetéseken több mint 34 milliárd kilowattóra villamos energiát importáltak a Szovjetunióból. Az együttműködés új formáit tesztelik meg azok az egyezmények, amelyek keretében a magyar gazdaság részt vesz — beruházási hitelnyújtással, céljellegű szállításokkal, építési-szerelési munkákkal — a Szovjetunió nyers- és fűtőolaj-kitermelő kapacitásának fejlesztésében.

Végezetül a következőket mondotta dr. Ványi József:

A magyar nép céltudatosan, eredményesen munkálkodik a fejlett szocialista társadalom felépítésén. Bizakodva néz a jövőbe. Erőit meghatározza, hogy barátja és szövetségese a szovjet nép, a világ első szocialista állama, a Szovjetunió.

Népünk jól tudja: mindaz, amit a felszabadulás óta elértünk, nem választható el a magyar-szovjet barátságtól, szövetségtől, a szocialista országokkal, a nemzetközi kommunista mozgalommal való internacionalista szolidaritástól.

Egész népünk meggyőződésesen fejeződik ki a pártunk XI. kongresszusán elfogadott programnyilatkozatban: „Kiemelkedő jelentőségű hazánk és a kommunizmust építő Szovjetunió megbonthatatlan barátsága, szövetsége, a Magyar Szocialista Munkáspárt

és a Szovjetunió Kommunista Pártja internacionalista kapcsolatainak sokoldalú fejlesztése. A Szovjetunió és az SZKP világtörténelmi szerepét tölti be, a legnagyobb felelősséget és terhet vállalja magára az egyetemes emberi haladásért, a békéért, a szocialista világ fejlődéséért vívott küzdelemben. Tapasztalatai elvi jelentőségűek az új társadalom építésében, segítségére pótolhatatlan.”

A Szovjetunióval való barátság és együttműködés számunkra a nemzeti felemelkedés záloga, hűség a marxiz-

mus-leninizmushoz, a szocializmushoz, a békéhez, a népek felszabadításának ügyéhez, az imperializmus elleni harchoz. Ezúton is forró szeretettel köszöntjük nagy barátunkat, a Szovjetuniót és a szovjet népek újabb sikereit kívánunk országépítő munkájában.

Dr. Ványi József nagy tapsal fogadott beszéde után kultúrminiszterként ért véget a magyar-szovjet barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés 30. évfordulója alkalmából rendezett ünnepség.

Ünnepség Budapesten és Moszkvában

A MOM Szakasits Árpád Művelődési Házában pénteken ünnepségen emlékeztek meg a magyar-szovjet barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés aláírásának 30. évfordulójáról. A termet a főváros dolgozóinak az MSZBT munkahelyi tagsóportjainak, a munkásmozgalom veteránjainak több mint 80 képviselője nevezte be.

Katona Imrénnek, a Budapesti Pártbizottság első titkárának megnyitó szavai után Havasi Ferenc miniszterelnök-helyettes lépett a szónoki emelvényre.

Nagy tapsal fogadott szavai után szólt fel Vlagyimir Jakovlevics Pavlov, a Szovjetunió magyarországi nagykövete.

Az ünnepi beszédek között a Nemzeti Színház stúdiójának művészei magyar, orosz és szovjet versekből, dalokból összeállított ünnepi műsorral köszöntötték

az évfordulót. Az ünnepség az Internacionálé hangjaival ért véget.

Magyarország és a Szovjetunió barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási egyezménye 30. évfordulója alkalmából a Szovjetunió Kommunista Pártjának moszkvai pártbizottsága, a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsa, a Lenini Komszomol Központi Bizottsága, a Baráti Társaságok Szövetségének elnöksége és a Szovjet-Magyar Baráti Társaság pénteken diszünepséget rendezett Moszkvában, a Tudósok Házában.

A diszünepséget Igor Ponomarjov, a moszkvai városi pártbizottság titkára nyitotta meg, majd a két ország himnuszának elhangzása után Vlagyimir Novikov miniszterelnök-helyettes mondott ünnepi beszédet. (MTI)

Befejeződtek a szovjet-libiai tárgyalások

MOSZKVA

Pénteken Moszkvában befejeződtek a szovjet-libiai tárgyalások. A tárgyalásokon Alekszej Koszigin, az SZKP KB Politikai Bizottságának tagja, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke és Abdusszalam Dzsallud, a Libiai Arab Szocialista Népi Állam Általános Népi Kongresszusának főtárgyalójának tagja fejezte a kétoldalú kapcsolatok kérdéseinek és a kölcsönös érdekeltségre számot tartó nemzetközi problémáknak az áttekintését. A kölcsönösen előnyös együttműködés elmélyítését, valamint a Szovjet-

unió és Libia nemzetközi politikai lépéseinek fokozottabb egyeztetését szolgáló intézkedéseket jelölték ki.

A tárgyalásokról, amelyeket ezúttal is a barátság és a kölcsönös egyetértés légköre jellemezett, közös közleményt adtak ki.

Pénteken Szemjon Szakacok, a külügybizottság kapcsolatok államtitkárságának elnöke és Azuz el-Talhi, a libiai kormány iparügyi titkára jegyzőkönyvet írt alá Moszkvában, a szovjet-libiai gazdasági és műszaki együttműködés továbbfejlesztéséről. (MTI)

Változatlan erővel folyik a mentés a tatabányai 12/A aknában

A Minisztertanács megbízásából Fock Jenő, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, Tatabánya országgyűlési képviselője és Havasi Ferenc, a kormány elnökhelyettese — Simon Pál nehézipari miniszter kíséretében — pénteken a késő délutáni órákban a tragikus kimenetelű bányarobbanás színhelyére érkezett a tatabányai 12/A aknába.

Dr. Kápolyi László nehézipari miniszterhelyettes, a szerencsétlenség okainak kivizsgálására alakított kormánybizottság vezetője tájékoztatta Fock Jenőt és Havasi Ferencet a robbanás körülményeiről és a mentési munkák állásáról.

Dr. Kápolyi László a következőképpen foglalta össze a csütörtökön délután folyó mentési munkálatok eddigi eredményeit:

— Rendkívül gyors és jól szervezett munkával a bányamentőknek péntek délutánra sikerült eljutniuk addig a pontig, ahol a robbanás miatt bekövetkezett omlás

mögött rekedt kilenc bányász. Megkezdtek az omladék kibontását, hogy eljussanak ahhoz a feltételezett helyhez, ahol a 9 bányász szerencsétlenül járt. Jelenleg 40 bányamentő dolgozik a közvetlen mentésnél, de rajtuk kívül a bányászmentő csoportok közül még 120-an vesznek részt a munkában, ők biztosítják a műszaki feltételeket a mentőkkel együttműködésben. Rendkívül áldozatkész munkával műszakilag megoldották a mentési terület szellőztetését, 200 méter hosszan szellőztető csővezetékkel építettek be. Ilyen módon most már könnyebb feltételek között dolgozhatnak a mentésben részt vevők.

Az omladék mennyiségétől függ, hogy mikor jutnak el a 9 bányászhoz, akiknek életben maradására már nincs remény. A tatabányai bányamentőkön kívül önkéntes jelentkezők alapján az ország-nyámentők is bekapcsolódtak a munkába, és készenlétben állnak a dorogi és a mecseki bányamentő rajok

is, amennyiben szükség lesz rá, őket is bevonják a mentésbe.

Dr. Kápolyi László, a kormánybizottság vezetője arról is tájékoztatta Fock Jenőt és Havasi Ferencet, hogy eddig 19 sérültet szállítottak a tatabányai kórházba, ahonnan péntek délutánig 9 bányászt már hazaeveztek, s a többiek is 8 napon belül hazatérhetnek családjukhoz. 17 bányász életét veszítette. Havasi Ferenc kérdésre válaszolva dr. Kápolyi László elmondotta, hogy minden szerencsétlenül járt bányász családjáról megfelelően gondoskodnak.

A Minisztertanács elnökhelyettese tudomásul vette az eddigi intézkedéseket, és utasította a kormánybizottságot munkája folytatására.

A beszámoló után Fock Jenő, Havasi Ferenc és Simon Pál a tatabányai kórházba látogatott, ahol elbeszélgettek néhány sérült bányással. (MTI)

Magyar és szovjet vezetők táviratváltása

L. I. Breznyev elvtársnak, az SZKP Központi Bizottsága főtárgyalójának, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa elnöksége elnökének
A. N. Koszigin elvtársnak, a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének

MOSZKVA

Kedves Elvtársak!

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa és Minisztertanácsa, egész népünk és a magunk nevében elvtársi üdvözlőnkkel és szívből jövő jókívánságainkkal küldjük önöknek és a kommunizmust építő testvéri szovjet népek a magyar-szovjet barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés aláírásának 30. évfordulója alkalmából.

A magyar nép a 30 évvel ezelőtt aláírt első magyar-szovjet barátsági szerződést olyan történelmi jelentőségű okmányának tekinti, amely kifejezésre juttatta Magyarországot és a felszabadító Szovjetunió kapcsolataiban bekövetkezett gyökeres fordulatot és amely nagy politikai horderejű szerződésben rögzítette országaink örök barátságát, a kölcsönös segítségnyújtás és a sokoldalú együttműködés alapelveit.

Az eltelt három évtized nagyszerű eredményei a sokoldalú magyar-szovjet együttműködésben meggyőzően bizonyítják, hogy a marxizmus-leninizmus, a proletár internacionalizmus elvei, a közös érdekek és célok alapján, a megbonthatatlan testvéri barátságra épülő szerződés hatékonyan szolgálta mind népeink javát, mind a szocialista közösség érdekeit, hozzájárult az európai kontinens és a világ békéjének, biztonságának megszilárdításához.

Az 1948-ban megkötött első barátsági szerződés betöltötte történelmi szerepét. Az elért eredmények talaján a Magyar Népköztársaság és a Szovjetunió 1967. szeptember 7-én új barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést írt alá. Az új szerződés magasabb szintre emelte országaink kapcsolatát, népeink barátságát, új távlatokat nyitott a kölcsönösen előnyös politikai, gazdasági és kulturális együttműködésünk előtt.

A Magyar Népköztársaság és a Szovjetunió testvéri szövetsége szilárd alkotó eleme a szocialista államok történelmileg új típusú szövetségi rendszerének. A szocialista országok sokoldalú együttműködése és barátsága eredményesen szolgálja a nemzetközi béke megszilárdítását, a szocializmus és a kommunizmus építésének ügyét.

Magyarország dolgozó népe a testvéri Szovjetunióval együtt halad a közös történelmi úton az enyhülésért, a népek biztonságáért és a társadalmi haladásért vívott világméretű küzdelemben.

Barátsági szerződésünk aláírásának 30. évfordulóján kívánunk önöknek, kedves elvtársak, és önöknek keresztül a testvéri szovjet népek újabb kiemelkedő sikereit a kommunizmus építésében, a nemzetközi béke és biztonság megszilárdításáért végzett tevékenységükben.

Kádár János,

a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára

Losonczy Pál,

a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Lázár György,

a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke

Fuja Frigyes külügyminiszter az évforduló alkalmából táviratban üdvözölte A. A. Gromiko külügyminisztert. A SZOT, a KISZ, az MSZBT ugyancsak táviratot küldött a szovjet partnerszervezeteknek.

Kádár János elvtársnak,

a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága első titkárnak

Losonczy Pál elvtársnak,

a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa elnökének

Lázár György elvtársnak,

a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa elnökének

BUDAPEST

Kedves Elvtársak!

A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnöksége, Minisztertanácsa és az egész szovjet nép nevében szívélyes üdvözlőnkkel küldjük önöknek és az önk személyében a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának és Minisztertanácsának, a szocialista Magyarország minden dolgozójának, a szovjet-magyar barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés aláírásának 30. évfordulóján.

A két ország népei ebben a fontos dokumentumban kifejezték azon szándékukat, hogy szakadatlanul erősítik barátságukat és fejlesztik sokoldalú együttműködésüket a szocializmus és a kommunizmus építése terveinek megvalósításában, a szocialista közösség államai egységének és összeforrtaságának megszilárdításában, a békéért és a nemzetközi biztonságért vívott közös harcban.

Szerződésünk hatékonyságát meggyőzően igazolják az évről évre erősödő sokoldalú szovjet-magyar együttműködés tapasztalatai. Az 1967 szeptemberében aláírt új szovjet-magyar barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés alkotó módon továbbfejlesztette és elmélyítette az 1948-as szerződés elvi tételeit, új ösztönzést adott ahhoz, hogy a két ország dolgozóinak javát és boldogságát szolgáló erőfeszítéseiket egyesítsék.

A marxizmus-leninizmus és a szocialista internacionalizmus elvein alapuló új típusú szovjet-magyar kapcsolatokat pártjaink, országaink és népeink szilárd barátsága, céljaink közössége alapvető érdekeinek és nézeteink egysége jellemzi.

A szovjet kommunistákat, valamennyi szovjet embert őszinte örömmel és büszkeséggel töltik el a Magyar Népköztársaság az új élet építésében, a szocialista társadalmi viszonyok tökéletesítésében, a gazdaság, a tudomány és a kultúra fejlesztésében elért eredményei. A szocialista Magyarország kommunistaival, valamennyi dolgozójával a jövőben is fardhatatlanul tovább erősítjük a szövetséget, a barátságot és az együttműködés szálait a szocializmus és a kommunizmus nagyszerű ügyének diadalja érdekében.

Kívánunk önöknek kedves elvtársak, az egész testvéri magyar népek újabb nagy sikereit az MSZMP XI. kongresszus határozatainak megvalósításában, népgazdaságuk ötödik ötéves terv feladatainak teljesítésében, a fejlett szocialista társadalom magyarszói felépítésében.

Éljen a Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság népeinek örök és megbonthatatlan barátsága!

L. Breznyev,

az SZKP KB főtárgyalója, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke

A. Koszigin,

a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke

SAJTÓTÁJÉK A mez

mű

Kiegyensúlyozott gégyanyag- és alkatrésztára számíthat az idén zögzazdaság — mondott pácsi Ernő az TRÖSZT vezérigazgató tőrtőkön Budapesten, zögzazdasági és Élelme Miniszteriumban tartó tájékoztatóján. Szoz importból 5,1, belföl szerzésből 4,7, tőkés ből pedig 2,2 milliárd értékű gépet ajánlana vételre a gazdaságot a kistermelőknek. Rátger nagy vontatóból van a raktárban, és k a ellátás szempontjából is, hogy az évekig hiánk számító 180 lőerő torból az idén négygyárt a hazai ipar. A 180-as gépekre adott n deléseket az AGROT vállalatai teljesítik. 120-as típusból nyolvárnak, a traktorokhoz idén elegendő alkatrészt szállít majd a cseh külkereskedelem. C kombájnból a tavótt több nagytejesítménust vehetnek át a gók, az NDK-ból n E—512-es és kétszáz

Töb form

Az OTP napokban tott sajtótájékoztató hangzotokat figyelent ve, úgy tűnik, sokan koskodnak ma bban. Hiszen a lakoss terek állománya má derekán elérte a 100 107,5 milliárdunk forintot, s decembe bankban. Ez a terve milliárdal szemben lliárd forintnyi emu jelent.

Míg tavaly a lakoss den 100 forintnyi ből 4,40 került az O kok, postahivatalok, t szövetkezetek kasszálya ez az össze 5 ffillerre növekedett. B csátva azt, hogy a lomány túlzott mértvedekése az ellátás ra utalhat, egyes h kekre, s tudva azt is em tudja megmond az optimális betétállor mindenképpen így hogy jóformán mind lánban van betétkór sen 6 milliárd tartana mon, s ezek döntő t 80 százaléka kamato adásul tartósan lekö betétek többségét a t sabbak, hiszen a 2 s kamatláb ma már k kakt csábít a beté kíváltására. A múlt é jóváírt 3,5 milliárd t azt mutatja, a jobbat zó betétek a népsz

A 71,4 milliárd for jég adósdontunk el a ében, ebből közel 6 árdot hosszú lejáratú tünk igénybe. Egy alatt 10 milliárd forit vedekett a hitelállom OTP ebből — a szem csön iránti igényeke vül — lényegében mi gos hitelkérelmet kí

A legtöbbet a lakás támogatására fordított befejezett lakások 8 laka épült az OTP k ködsévele. Ezt az áru céljaira nyújtott kölveti, 800 ezer tételbe liárd forintért vás pénz nélkül — hitel

Az OTP ügyfeleine tős része fiatal. Való jó az arány, hiszen a esztendőben felépült lakás — melyne mondtam, 85 százalé szült az OTP közrem vel — nagy részét kapják. Közel 13 e vezményes áruhitelt igénybe a fiatalok, 3 forint értékben.

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓK

A mezőgazdasági üzemek ez évi anyagi, műszaki ellátásáról

Kiegyensúlyozott gép-, vegyianyag- és alkatrész-ellátásra számíthat az idén a mezőgazdaság — mondotta Kopácsi Ernő az AGROTRÓSZT vezérigazgatója csütörtökön Budapesten, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztériumban tartott sajtótájékoztatóján. Szocialista importból 5,1, belföldi beszerzésből 4,7, tőkés importból pedig 2,2 milliárd forint értékű gépet ajánlanak megvételre a gazdaságoknak és a kistermelőknek. Rába-Steiger nagy vontatóból csak 300 van a raktárban, és kedvező az ellátás szempontjából az is, hogy az évekig hiánycikknek számító 180 lóerős traktorból az idén négyezer új gyártást a hazai ipar. A Rába 180-as gépekre adott megrendeléseket az AGROTRÓSZT vállalatai teljesítik. A Zetor 120-as típusból nyolcszázat vannak, a traktorokhoz az idén elegendő alkatrészt is szállít majd a csehszlovák külkereskedelem. Gabonakombájnokról a tavalyinál több nagyteljesítményű típusot vehetnek át a gazdaságok, az NDK-ból négyezer E-512-es és kétszáz E-516-

os érkezik. Ezenkívül 150 lengyel Bizon-Gigant gabonakombájnóval bővíti a választékot. A nyugati importból a jól bevált Claas-Dominator típusú gépet szerzik be, idén 300-at adnak el a gazdaságoknak. Összhangban van a traktorbeszerzésekkel a tőkés licenc alapján gyártott korszerű talajművelő gépek mennyisége, ezekből, tárcsákból és kombinátorokból is kielégítik az üzemi igényeket. Nincs viszont elegendő rakodógép, a megrendelések felét nem tudják visszaigazolni. Az egyéb növények betakarítógépeiből elegendő van a raktárban. Az elmúlt években csökkent a műtrágyakereslet. Egyelőre nem lehet pontosan megítélni, hogy az idén a mezőgazdasági termelők vajlagban mekkora igényrel jelentkeznek majd. Mindenesetre tetemes mennyiségű, 1,6 millió tonnás műtrágya-értékesítést irányzott elő az AGROTRÓSZT. Az összes mennyiségen belül tovább növekedik — megközelíti a 30 százalékot — a legkisebb komplex- és kevert-műtrágyák aránya. Folyékony levéltrágyából a tavalyinál

egyharmaddal többet értékesítenek. Növényvédő szerekből 1978-ra 7,5 milliárd forint értékű árualapot biztosítanak, a vegyszerek felét a hazai ipar gyártja. Az igényeket kielégítik. A kisüzemek számára a tavalyinál nagyobb vegyianyag készletekről gondoskodnak, kicsomagolási műtrágyából 22 ezer tonnát igényelt a kereskedelem. Növényvédő szerekből a kistermelők igényeit általában fedezik, a tavalyinál akár 30-40 százalékkal nagyobb megrendeléseket is teljesítik. Az alkatrészellátást részben meghatározza, hogy a tavalyinál az idén 7 százalékkal kisebb az év eleji nyitókészlet, ezért a későbbi hónapok szállítási meghatározók lesznek. A mezőgazdasági alkatrészellátás általános színvonalra várhatóan az elmúlt évihez hasonlóan alakul. A sajtótájékoztató végén Kopácsi Ernő válaszolt az újságírók által feltett kérdésekre, akik behatóan érdeklődtek a mezőgazdasági üzemek ez évi anyagi, műszaki ellátásáról.

Több takarékosági formát módosítottak

Az OTP napokban megtartott sajtótájékoztatóján elhangzottakat figyelembe véve, úgy tűnik, sokan takarékoskodnak ma hazánkban. Hiszen a lakossági betétek állománya már az év derekán elérte a 100 milliárd 107,5 milliárdunk volt a forintot, s december 31-én bankban. Ez a tervezett 10 milliárdtal szemben 14,6 milliárd forintnyi emelkedést jelent.

Míg tavaly a lakosság minden 100 forintnyi bevételéből 4,40 került az OTP-fiókok, postahivatalok, takarékszövetkezetek kasszáiba, tavaly ez az össze 5 forint 10 fillérré növekedett. Előrebocsátva azt, hogy a betétállomány túlzott mértékű növekedése az ellátás zavaraira utalhat, egyes hiánycikkre, s tudva azt is, senki sem tudja megmondani, mi az optimális betétállomány, az mindenképpen örvendetes, hogy jóformán minden családban van betétkönyv. Hiszen 6 milliót tartanak számon, s ezek döntő többsége, 80 százaléka kamatozik. Ráadásul tartósan lekötték a betétek többségét a takarékosabbak, hiszen a 2 százalékos kamattal ma már nem sokakat csábít a betétkönyv kiváltására. A múlt év végén jóváírt 3,5 milliárd forint is azt mutatja, a jobban kamatozó betétek a népszerűbbek.

A 71,4 milliárd forint erejéig adósdottunk el a múlt évben, ebből közel 63 milliárdot hosszú lejáratra vetünk igénybe. Egy esztendő alatt 10 milliárd forinttal növekedett a hitelállomány. Az OTP ebből — a személyi kölcsön iránti igények kivételével — lényegében minden jogos hitelkérelmet kielégített.

A legtöbbet a lakásépítések támogatására fordították, a befejezett lakások 85 százaléka épült az OTP közreműködésével. Ezt az áruvásárlás céljaira nyújtott kölcsön követi, 800 ezer tételben, 5 milliárd forintért vásároltunk pénzt nélkül — hitellel.

Az OTP ügyfeleinek jelentős része fiatal. Valószínűleg jó az arány, hiszen az elmúlt esztendőben felépült 93 ezer lakás — melynek mint mondtam, 85 százaléka készült az OTP közreműködésével — nagy részét fiatalok kapják. Közel 13 ezer kedvezményes áruhitelt vettek igénybe a fiatalok, 300 millió forint értékben.

Két érdekesség a gyermekgondozási segélyen levő kismamákknak: 20 ezer forint szociálpolitikai kedvezmény illeti meg őket lakásvásárlás alkalmával, s 20 ezer forinttal növelték az igényelhető hitelmennyiséget.

Az Országos Takarékpénztár ebben az esztendőben a hitelállomány 12,5 milliárd forintos növekedését tervezi, s a cél eléréséért néhány takarékosági formát módosítottak, kedvezőbbé tették a feltételeket. Az ifjúsági betétülajdonosok eddig a betét lejártát követően egy esztendővelhöz igénybe a kedvezményeket, ez év elejétől ez az időszak két évre növekedett.

Az új feltételek szerint a családok alapító fiatalok hozzájárulása nélkül az eddiginél egy százalékkal alacsonyabb kamattal kaphatnak áruvásárlási kölcsönt, melynek a ciklistáit is bővítették. A hitelkeret zömét 1978-ban is a lakáshelyzet további javítása érdekében használja fel az OTP. Emelték a lakásépítéshez és -vásárláshoz nyújtható hitelkeretet. A többszintes és a hagyományos családi házak építéskor 20-20 ezer forinttal több hitelt igényelhetnek az építők.

A szolgálati kölcsönök a takarékpénztár kiterjesztette az ezer forint értékű meghaladó háztartási gépek és hűtőszekrények berendezések javítására is. Eddig kevés szó esett a nyereségybetétkönyvekről. Ez év elején megváltoztak a sorsolás feltételei. A nyereségy betétkönyvet jelentő átlagbetét legmagasabb összege 10 ezer forintól 50 ezer forintra emelkedett, s az eddigi 200 százalékos nyereségy 250 százalékra növekedett.

Érdemes az OTP sajtótájékoztatójáról szóló beszámoló az az évi újdonságokkal befejezni. Növelik a mezőgazdasági termelést segítő hitelek mennyiségét.

Az idén megindítják a nemzetközi olimpiai sportlottót, ezt évente kétszer a szocialista országok közösen rendezik, s különböző nyereseményeket, köztük olimpiai utazásokat sorsolnak majd ki a lottó résztvevőinek.

Az Országos Takarékpénztár 1977. évi ügyfelforgalmát pontosan senki sem tudja megmondani. Hiszen rengeteg érdeklődnek, még ha nem igényeinek is hitelt.

Lassan az OTP is mindenki partnere lesz, s mint dr. Szirmai Jenő, a takarékpénztár vezérigazgatója elmondta, arra törekednek 1978-ban, hogy az ügyfeleket a megszokott kulturált, korrekt kiszolgálásban részesítsék.

Zárszámadás a hajdúböszörményi tsz-ekben

Február 11-14. között a három legnagyobb bősörményi termelőszövetkezetben megtartották a zárszámadó és tervtárgyaló közgyűléseket. A közel 8 ezer hektáros Béke és a hateres hektáros gazdálkodó Bocskai és Vörös Csillag Termelőszövetkezetekben eredményes évről adhattak számot az elnökségi beszámolóikban. Mindhárom közös gazdaság túlteljesítette a tervét. Az egy dolgozóra jutó termelési érték, az elmúlt esztendőben, a Bocskai-ban 367 ezer, a Békeben 366 ezer forint volt. A bázisév-ként jelzett 1975-ös évhez viszonyítva 30 százalékos meghaladó volt a termelési érték növekedése. Ilyen arányú termelésfelfutás — a mező-

gazdaság számára közepes időjárás viszonyokat jelentő esztendőben — csak a technológiai fegyelem, a magas gépesítettségi szint, a gondosan megválasztott fajták természetesenek és tenyésztésének tulajdonítható. Az egész tagság szorgalmas munkája mellett az eredmények eléréséhez jelentékeny mértékben hozzájárult a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére kibontakozott munkaverseny, melyben a Béke 11, a Bocskai 22, a Vörös Csillag 10 szocialista brigádja vett részt. A Bocskai brigádjai például az előirányzott termelési tervnél 8 és fél millióval nagyobb termelési értéket produkáltak. A jó munka, a takarékos-

ság, a hozzáértő vezetés meghozta eredményét. A megművelt területek több mint felén iparszerű termelési rendszerekben termelik a napraforgót, a kukoricát, a cukorrépát, a borsót, a búzát. A magas fokon gépesített betakarításnak is köszönhető, hogy — bár az évek közötti ingadozást nem sikerült kiküszöbölni — a Bocskai-ban búzából 52 mázsát, kukoricából 71 mázsát, a Vörös Csillagban paradicsomból 753 mázsát, cukorrépából 503 mázsát, a Békeben pedig hagymából 132 mázsát érték el hektáronkénti átlagban.

Stabilizálódtak a nagy szakszított állattartó telepek. A tenyésztői munka eredményeként tejtermelésben a Béke elérte a 4005, a Bocskai pedig a 4122 literes tehenenkénti átlagot. A Bocskai szakszított sertéstelepe 14 ezer vágósertést, a Béke 19 185 mázsa hizott sertést, a baromfi-feldolgozó üzem 532 vagon húst adott a népgazdaságnak.

A Vörös Csillagot kivéve jelentősen növekedtek a termékek előállításai költségei.

A Béke és Bocskai szövetkezet mintegy 20 millió értékű zöldszéggel, gyümölcscsel és hússal járult hozzá a város lakosságának ellátásához. Az építészeti tevékenysége is közel ekkora értéket jelent.

Jelentős gépi és egyéb beruházások valósultak meg. A Békeben például 8 millió forint értékű munkagépet és járművet vásároltak, s több mint 9 milliós érték az építkezési beruházás. A Bocskai-ban takarmánykeverő üzem, 480 vagonos garabonás épült, s 10 millió forintot fordítottak kommunális beruházásokra. A háztáji gazdaságok intenzív támogatása, segítése kiemelt eredményeket hozott. A Béke és Vörös Csillag dolgozóinak háztáji gazdaságából 26-26, a Bocskai tagjainak háztájiából pedig 48 millió forint értékű terméket kapott a népgazdaság.

A gazdaságok stabilitására, erejére mi sem jellemzőbb, mint hogy az 1977. évi beruházásokhoz hiteleket nem vettek igénybe. A dolgozók létszámának csökkenése vagy állandósulása mellett növekszik a termelékenység. De növekszik a szakemberigény is. Ma a szövetkezetek dolgozóinak zöme szakmunkás és betanított munkás vagy felső fokot képzett szakember.

A dolgozók havi átlagjövedelme megközelíti a négyezer forintot. Igaz, hogy ez túlságosan átfogó mutató. Valamint azonban jelez a népgazdaság más területeivel párhuzamosan itt is emelkedik az életszínvonal. Több százan vették igénybe a szövetkezetek által nyújtott utazási, kirándulási, üdülési kedvezményeket.

Valamennyi szövetkezet részt vállalt az Egy üzem — egy iskola mozgalom keretében az oktatási és gyermekintézmények gondjainak enyhítésében.

Mindhárom szövetkezet 1978. évi terve kiemeli, hogy a termelés további növelése az eddigieknél magasabb anyagi és szellemi eszközkoncentrációt igényel. Az ágazati önállóságok növelése mellett általában a minőségi követelmények emelését hangsúlyozzák. A tarló kapacitások növelésével minden gépet tehető alatt kívánunk elhelyezni a Békeben. A Vörös Csillagban 300 adagos konyha épül, s 10 millió forintért komplett garázs. A Bocskai-ban a kertészeti és tehenészeti telepek rekonstrukcióját tervezik, mintegy 30 millió forintos költséggel, s a dolgozóknak munka- és védőruhát biztosítanak. A Vörös Csillagban a hagyomány szerint 1 millió forintos költséggel segítenek 10-12 család lakásépítési tervének megvalósításában.

A szociális és kulturális alapok minden szövetkezetben milliós nagyságrendűek.

Naponta negyvenezer baromfi dolgozik fel a budapesti Baromfi-feldolgozó Vállalat budafoki üzemében

Szabad áruk — kordában

A vevő számára, aki természetesen mindenhez minél olcsóbban szeretne hozzájutni, van valami kellemetlen, nyugtalanító kicsengése a kifejezésnek: „szabad áruk”. Tudjuk, hogy aminek az árát a hatóságok nem szabják meg, nem korlátozzák, azt a vállalatok — termelők és forgalmazók egyaránt — a lehető legdrágábban szeretnék eladni.

Vajon módjuk van-e az árak ilyen felhajtására? Aktuálisabb teszi a kérdést, hogy az idén valamelyest bővül a szabad áruk köre; újabb ruházati termékekre terjesztik ki ezt az árfalmot, s már jóformán csak a gyermekruházati cikkeket kell hatóságilag előírt áron forgalmazni. Áremelésre van és lesz módjuk mind a termelő, mind a kereskedelmi vállalatoknak, de sokkal kisebb mértékben, mint amit a szabad ár kifejezés sejt. A szabad áruk kialakításának szabadsága ugyanis meglehetősen korlátozott, és egyre inkább az lesz a közeljövőben.

A szabad árakat ma sem hasra ütessel állapítják meg, még csak nem is csupán a piaci viszonyok figyelembevételével — tehát a kereslet és a kínálat függvényében —, hanem meglehetősen szigorú előírások szerint kalkulálják. Ezeket az előírásokat a napokban az Országos Anyag- és Árhivatal több módon továbbfejlesztette.

Az olvasó mindebben valami ellentmondást vélhet felfedezni, s megkérdezheti: ha az ár szabad, akkor miért korlátozzák? Ha meg korlátozzák, akkor miért nevezik szabadnak? De végül is mindenkit az érdekel, hogy drágább lesz-e valami, s ha igen, akkor mi, és mennyivel?

Tulajdonképpen az árhatóságokat is ez utóbbi foglalkoztatja: nem akarják — és természetesen mi sem akarjuk —, hogy a fogyasztói árszínvonal növekedése egy hajlékonyabbá váljon az erre az esztendőre tervezett 4 százalékos. Csak hogy egyszerűen az is szeretnénk, hogy minél drágább, változatosabb legyen az árúknál, minél korszerűbb, divatosabb termékekhez juthassunk hozzá. De mi készítetne, mondjuk egy cipőgyártat arra, hogy az elavult vastag sarkú, tömpe orrú női cipők helyett minél előbb vékony sarkút, keskeny orrú gyártson, ha nem a nagyobb nyereség reménye?

Mivel erre az anyagi ösztönzésre szükség van, ezért kívánatos számunkra, azok számára is a szabad árforma kiterjesztése. De hogy mégse fizessünk túlságosan sokat a divatos holmikért, s hogy a vállalatok mégse gazdagodjanak meg túlságosan —, azt célozzák az árhivatal említett intézkedései.

Miből is állnak ezek a hatósági szigorítások? Részben az úgynevezett előzetes bejelentési kötelezettség kiterjesztéséből. A vállalatok, a szolgáltató szövetkezetek, ha bizonyos, meghatározott termékek vagy szolgáltatások árát emelni szándékoznak, úgy azt előre be kell jelenteniük az árhatóságnak. A jövőben ez a kötelezettség az eddiginél több termékre, szolgáltatásra érvényes. A bejelentés módját nyújt arra, hogy az illetékesek az új kalkulációt felülvizsgálják, s ha úgy találják, hogy az indokolatlan nyereséget eredményezne, elterítse szándékát a vállalatot. Ha ez nem jár sikerrel — ami ritkán esik meg —, akkor tisztességtelen haszonszerzés címén eljárást is lehet indítani ellene.

Ez azonban csak a fékek egyike. Az árhatóságok másik állásfoglalásában azt is az érintettek tudomására hozta, hogy az új termékek árának kialakításakor nem hátrahatják tovább a vásárlóra bizonyos költségeik növekedését. Nem lehet tehát valamit drágábban adni például azért, mert az előállításához szükséges energia — a január elsejei termelői árrendezés következtében — többé kerül. És nem lehet árát emelni azon a címen sem, hogy a tavalyi központi bérélemelések folytán szintén nőtték a költségek. Ne feledjük: mindez a szabad árak kialakítására vonatkozik.

Ezek mellett még a minisztériumok, a tanácsok ároztályai, a szakszervezeti és a népi ellenőrk rendszeres vizsgálatai is féken tartják az áremelési törekvéseket. A szakemberek véleménye szerint egyébként a szabad árak kiterjesztése esetleg árcsökkenést is eredményezhet. Akadnak ugyanis vállalatok, amelyeknek gyártmányai közül eddig csak néhány volt szabad áras; ezeken akartak mindent megkérteni. Most, amikor valamelyest szabadabban kalkulálhatják több termék árát, remélhető, hogy az aránytalanul felszított árakból valamit leengednek.

De ez csak remény. Tény azonban, hogy a szabad árak kiterjesztése egyrészt ösztönözi fog a jobb, a korszerűbb áruk előállítására, másrészt az árhivatal utasításai, irányelvei megóvják a vásárlót attól, hogy kiadásai a tervezettnél nagyobb mértékben emelkedjenek. Mert fontos ugyan a termék-szerkezet korszerűsítése, az árúknál javítása, de legalább ilyen fontos a párt- és a kormány életszínvonal-politikájának érvényesítése. Ez pedig a reálberek állandó emelését is célozza, vagyis azt, hogy fizetésünkben mind több árut és szolgáltatást vásárolhassunk.

Gál Zsuzsa

Lázár Imre

Játék? Szenvedély? Foglalkozás?

BESZÉLGETÉS
DUNAI ANTALLAL

A labdarúgás Magyarországon közügy. Egy elvesztett válogatott mérkőzés nem egyszer szinte „nemzeti katasztrófát” jelentett. A focit vagy szeretik vagy gyűlölik az emberek. Vannak, akik baráti beszélgetéseik során rajongva beszélnek kedvenc csapatukról, mások — Hofi után szabadon — a Váci utcát adnák nekik oda legszívesebben — söpörni. A futballt titok lengi körül, de a labdarúgó élete mindig reflektorfényben van.

Mit jelent a futball egy olyan ember számára, aki feljutott a csúcsra, és lényegében véve mindent elért, amit egy futballista elérhet. Nem a gólokra, a bajnokságokra gondolok, hanem a játékos teljes életére. Erről beszélgettem Dunai Antallal, az Újpesti Dózsa (jelenleg a DVSC) kétszeres olimpiai bajnok, többszörös magyar válogatott, európai ezüstérmes labdarúgójával.

— Mit jelent a futball az Ön életében?

— Egy mondatban nehéz lenne válaszolni. Játék, szenvedély, sport, de foglalkozás is egyben. Más volt a foci szerepe, amikor tízéves voltam, megint más, amikor Pécsen játszottam, és végül megint csak más, amikor az Újpesti Dózsa játékosaként. 1943-ban születtem, gyermekkorom azokra az évekre esett, „amikor a futball-láz” átjárta az egész országot. Én akkoriban Baján reggeltől estig rúgtam a labdát, a foci volt az egyetlen játék számomra. Tizenöt éves koromban már NB III-as csapatban játszottam. Bence Pista bácsi, az edzőm órákon keresztül gyakorolt velem, kretával megjelölte a labdát, és csak azon a ponton volt szabad megrúgnom. Ekkor éreztem először, hogy ez már nem csupán játék, hanem fáradságos munka is. Közgazdasági technikumba jártam, de csak arra tudtam gondolni, hogy futballista leszek.

— Pécsen vált országosan ismert labdarúgójává. Alig volt húszéves, gondolom, nagyon jól kerest.

— Amikor a Pécsi Dózsa-ban játszottam, minden nap reggel nyolc órára bementem dolgozni, két órák blokkoltam, a nap másik felét a pályán töltöttem el. Nem voltam éjszakázó típus, nem ittam szeszes italt. Akkor nem kerestem olyan jól, hogy szórhattam volna a pénzt. Tudtam, ha válogatott labdarúgó akarok lenni, az egész életem a focinak kell szentelni. A futball a pillanat művészete — ha szabad ezt a kifejezést használnom. Rűg az ember két gólt, a közönség ünnepli, egy hét múlva, ha vesztesként jön le a csapat a pályáról, már mindenki csak a vereségről beszél. A labdarúgó élete minden mérkőzés kezdetekor újrakezdődik.

— Pécsen bizonyára nagyon szerették, s mint pécsi játékos jutott ki Tokióba. Egy év múlva viszont már az Újpesti Dózsa-ban játszott. Törvényszerű-e, hogy a „labdarúgás Mekkája” Magyarországon csak valamelyik fővárosi klub lehet?

— A futball ekkor számomra olyan szenvedély volt, amely egyben a foglalkozás is. Jöttem egymás után a pesti klubok. Ha a fővárosban játszottunk, a szállodai szobám kilincset szinte egymásnak adták a Fradi, a Dózsa és a Vasas vezetői. A Dózsa-ban

kötöttem ki, Bene és Káposztalaktársam volt Tokióban, ők hívtak, talán végül ez döntött, hogy az Újpesti Dózsa játékosaként. Egy másfél szobás lakást kaptam, akkor nősültem. Nekem az igazi sikerélményt a Dózsa mérkőzései jelentették. Hét-szert nyertünk bajnokságot, Benével, Fazekassal, Göröcsessel, Zambóval örömet találtunk a játékokban. A válogatottságot csak nagyon későn kaptam meg.

— Nem félt-e attól, hogy egy váratlan sérülés kettétörheti a karrierjét?

— Korán megismerkedtem ezzel az érzéssel. 1964-ben, amikor a Dózsa-ba kerültem, az első mérkőzésen gölt lőttem. Másnap már fáj a térdem. Egy éven keresztül egyik orvostól a másikig jártam, pontosabban vittek. Volt olyan hónap, hogy azt hittem, mindennek vége. Iszonyú volt. Végül Pécsen dr. Kiss Zoltán egy húszperces műtéttel rendbehozott. Hamar eszrevettem, hogy sok egykori csillag egyik napról a másikra eltűnik. Én azokat becsültem, akik a foci mellett tanultak, diplomát szereztek, mint Fenyvesi vagy Páncsics. Ezért végeztem el az edzői tanfolyamot, szakoktatói oklevelem van. A feleségem megértő társ volt. Nem jártunk éttermekbe, bárókba. Sokszor hetekig alig találkoztunk. A futballista — ha szereti ezt a játékot — hazaviszi gondjait és örömeit is. A vereséget nem lehet órák alatt elfelejteni. Egy labdarúgó tíz-tizenkét évet tölthet az élvonalban. Fiatalságának legszebb éveit, ami azt jelenti, hogy nagyon sok dologról le kell mondani, ami másnak természetes szórakozás.

— De az anyagiak kárpótlást nyújtanak. Gondolom, a jövőben sem lesznek megeléghetési gondjai?

— Szerződéseik szabályozzák, mennyit kereshetnek a játékosok. Budapesten két-szobás bérházi lakásom van, nyáron épül fel a nyaralóm Gödön, gépkocsim is van, Zsiguli. De a harmadik X-en túl szembe kell nézni azzal, hogy a labdarúgó-pályafutásnak vége van.

— Mi volt az, amit csak a futball adhatott meg Önnek?

— Az élmények. Átrepültem az Északi-sarkot, jártam Dél-Amerikában, játszottam a Maracana stadionban. Bejártam a fél világot. A legnagyobb élményem azonban

a tokiói olimpia volt. Ha nem lettem volna labdarúgó, bizonyára sohasem jutottam volna el Tokióba vagy Dél-Amerikába. Úgy érzem, ez adott értelmet az éveken tartó olykor monoton munkának, a sok lemondásnak.

— Nem érzi-e pályafutása méltatlan befejezésének, hogy jelenleg egy NB II-es együttesben játszik?

— Bizonyára vannak olyanok, akik azt mondják, „meg egyszer eladtam magam”. En jó, a klub rossz üzletet csinált. Magyarországon hamar „leírják” a labdarúgót, ha eléri a harmincadik életévét. Meg akartam mutatni, hogy még fel tudom venni a versenyt a fiatalokkal. Úgy gondoltam, segíteni tudok abban, hogy a városnak újra NB I-es csapata legyen. Amikor a Salgótarjánt legyőztük, úgy éreztem, hogy az újrakezdés debreceni remények valóra válnak. Sajnos, sérülésem gátolt a további mérkőzésekben a játékokban.

— Mi jut el a pályán levő játékosokhoz a közönség morajából?

— Elsősorban a biztatás. És persze a szidalom is. De ezt megszokja az ember.

— Hogyan tovább?

— A családom mindig biztos hátteret jelentett számomra. A kislányom tizenkét éves, a Budapesti Vasasban teniszezik. Debrecenben egy kis garzonlakásban lakom, edzés után a Bika presszóban megiszom egy kávét, és beszélgetek a barátaimmal. Aztán sietek haza, vár a magnetofon, angolt tanulok. Tudom, hogy közeleg a búcsú számomra, nagyon bízom benne, hogy szép tavaszunk lesz, emelt fővel szeretnék búcsúzni Debrecentől.

Filep Tibor

FESTÉSZET '77

KIALLÍTÁS A MŰCSARNOKBAN

A sokszínűség, változatoság az erények közé tartozik. A szétszórtság, a dekoncentráltág a hibákhoz. Aki az utóbbi hetekben a budapesti Műcsarnokban járt, elgondolkodik a fogalmak közötti különbségen. A Műcsarnokban ugyanis tagjai munkáiból nagyszabású bemutatót rendezett a Magyar Képző- és Iparművészek Fesztiváljának Magyarországon 288 szociálistársaival. A Műcsarnokban ugyanis tagjai munkáiból nagyszabású bemutatót rendezett a Magyar Képző- és Iparművészek Fesztiváljának Magyarországon 288 szociálistársaival.

Idézetek

... azért hoztuk létre a tárlatot, mert az egész országnak akarunk hitet tenni róla, hogy mi is részt veszünk munkáinkkal életünk alakításában... hogy mindannyian azonos földrajzi, történelmi és társadalmi helyzetek által meghatározott térben élünk és dolgozunk — írja a katalógus előszavában Sváby Lajos, a Magyar Képző- és Iparművészek Fesztiváljának titkára.

... a Fesztézet '77-et a szorongató igény teremtette meg és a testületi kompromisszum torzította el” (Horváth György, Magyar Nemzet). „Ez a tárlat semmit nem mutat meg, kiváltképp nem festészetünk múlt évi állapotát” (Harangozó Márta, Esti Hírlap). „Hogy festőtultermelemben szenvedünk, azt már tudtuk a századfordulón, írtak róla a húszas években is... A túltermelés nemegyszer tragikus következményeit — a munkanélküliséget termelő kapitalizmusban — még a festők viselték, ma már azonban az állam. Alamlam helyett jömagam társadalmat mondanék, hiszen a Műcsarnokban felvonuló 240 festő a festészetből él. És ez csak a festők kisebb hányada” (Vadas József, Élet és Irodalom).

A szembesített idézetek arról beszélnek, hogy a tárlat kritikai fogadtatása szinte egyértelműen elutasító, a Műcsarnok termeiben sétáló bírálók nem tartották túlságosan meggyőzőnek a „hitvallást”, „közös dolgaik” képekben történő dokumentálását.

Mit is látunk?

Mit is látunk a Műcsarnokban? A kétszázötven kiállított mű összeáll-e olyan tárlattá, amely változatos, sok-

sok nagy részét, illetve a rendezés hibáit szemléltetik. E hibák közé tartozik az is, hogy néhány alkotó nyugodtan beküldhette régebbi művét is. A fiatal Dobrovits Ferenc például — ha pontosan emlékszem — 1973-as festményt küldött be. Mit jelent hát az évszám a kiállítás címeiben?

Mint írtam, a kiállítás anyaga nem áll össze egységes tárlattá. Az átlagos színvonalból azonban kiugrik egy-egy kép, felhívja magára a figyelmet egy-egy örvendetes, vagy kevésbé örvendetes jelenség. Kezdjük az utóbbival.

Mondjuk Breznay József Vénusz születése című festményével, amelynek nemcsak gondolatiságával nem érthetünk egyet, de amely formai eszközeiben is nagy magán után kívánivalót. Folytathatjuk például Szurcsik János Várakozók című nagyméretű képével, amely nem közöl újat sem az öregségről, sem a kiszolgáltatottságról, vagy Mácsai István Lány népviseletben című dekoratív, de a németalföldi festészet formavilágán kívül mást fel nem idéző művével. Vagy a modernebb megoldásokkal: Nagy Sándor Zoltán Varázsdoboz című festményével, amely, mivel formavilága meglehetősen hatástalan, a kép négyzetéhez tapadó téglalappal „gazdagodik”, vagy Pataki Ferenc A tükör című alkotásával, melyen a képfeleletre applikált tükörben (valószínűleg) a művész önarcképét látjuk.

Ötletek, kísérletek ezek a művek; ha elhibáztak is, a mai magyar művészetet tükrözik, mint azok, amelyek akár a Kondor-hatásról, a magyar neokonstruktivistákról, szuperrrealistákról, vagy az expresszionizmus továbbéléséről, a naiv festészet hatásáról beszélnek. A hiba ismét nem az alkotókban, hanem a rendezőkben van.

Barcsay, Bálint, Berky

Mert — névsorként sorolhatnánk ezeket a neveket, címetek is — jó néhány értékes mű is szerepel a Fesztézet '77-en is. Az említett Tóth Menyhért mellett a három bé-betűs, majd Kakas Ignác, Nagy Gábor, Nagy B. István, Ország Lili, Udvardi Erzsébet valóban kiemelkedő művel szerepel, s több tucat nevet sorolhatnánk fel a további színvonalas művek alkotóiként.

E rendszerben azonban — amely két termet megtöltő képelemekből tevődik össze — sem az érdemek, sem a hibák nem hangsúlyozódnak. Ezért van igaza az idézett kritikáknak, ezért gondolkodik el a látogató a „sokszínűség” és a „szétszórtság” fogalmak közötti különbségeken. S a bemutató nem attól lesz szétszór, jellegtelen, mert különböző irányzatok, stílusok szerepelnek egymás mellett. A gondolatsere művész-művész és alkotó-befogadó viszonyában egyaránt fontos, megtermékenyítő. De rossz, ha a hangzavarban nem hallatszik az alapigazságokat megfogalmazó kijelentő mondat sem.

Mindenesetre a remélhetőleg megrendezésre kerülő Fesztézet '78 szervezői bőven szerezhettek tapasztalatot a Műcsarnokban. S ha a következő kiállítást nem valami áldemokratizmus jegyében, hanem a minőség szerint szelektálva, az arányokra ügyelve rendezik meg, bebizonyosodhat, hogy jó néhány művész esetében a társadalom nem „következményeket visel”, hanem azt érzi, hogy a művész együtt vesz részt velünk „életünk alakításában”, s ezt az életet helyes irányban alakítja.

Szabó Ernő

70 ÉV

a sarkcsillag alatt

Finn művészek Debrecenben

Vasárnap este a Hungária Kamaraszínházban a világhírű finn író, Väinö Linna „Az ismeretlen katonára” és a „Sarkcsillag alatt” című regényeiből készült monodramát mutatja be az egyik legrangosabb finn színész-előadóművész, Veikko Sinisalo.

Väinö Linna 1920-ban született Urjalában. Az elemi iskola befejezése után először mezőgazdasági, majd erdőmunkás. Később a nagy finn ipari városban, Tampereben a Finlayson-Forras hatalmas textilgyárában munkás. Közvetlenül részt vesz a második világháborúban. A háború befejezése után óriási ambícióval kezd meg az önképzést, önművelést, majd élményanyagára és ismereteire támaszkodva írni kezd. Első két regényét maga is csupán erőpróbnak tartja. 1954-ben azonban „Az ismeretlen katonára” című regénye egy csapásra a finn próza csúcsára emeli, országosan ismert, elismert íróvá avatja. Ma a finn nép iro-

dalmának legnagyobb elő képviselőjét tiszteli benne. Hazája számtalan elismerésben részesítette, irodalmi díjak, kitüntetések egész serege bizonyítja ezt. 1963-ban elnyerte az Északi-Országok Tanácsának irodalmi nagydíját. „Az ismeretlen katonára” című regénye a második világháború finn-szovjet konfliktusának nyers, de őszinte valóságát mutatja meg a legnagyobb áldozatokhoz, a közkeletűnek, a szenvedő emberek perspektívájából. 1959 és 1962 között napvilágot látott — később magyarul is megjelent — nagyszabású trilógiája. „A Sarkcsillag alatt”, a finn agrárproletariátus sorsából kivetítve rajzolja meg a finn társadalom fejlődését a múlt század utolsó évtizedeitől a második világháborúig követő éveket. Ábrázolási módja, reális történelmszemlélete, hatalmas anyaga egyedülálló a finn irodalomban, s a belőle levezethető tanulság egyértelmű: a finn nemzeti érde-

keknek a neptömegek érdekeivel és a történelmi-politikai realitásokkal való összehangolása nemcsak szükséges, de az egyetlen lehetséges út is hazája számára.

A háborús regényből és a trilógiából Veikko Sinisalo, a neves előadóművész kezdeményezésére alapján született a monodráma: „70 év a sarkcsillag alatt”.

Veikko Sinisalo a legnagyobb, legnépszerűbb finn előadóművészek egyike, aki különösen Linna monodramájával aratott óriási sikert Finnországban. 1969 óta a Tamperei Művészszínház tagja.

A monodramát Kalle Holmberg rendezte. Holmberg a Turku Városi Színház főrendezője, több Shakespearé-mű sikeres színházi állítója.

